

Podnikateľky hodnotili rok 2020

Prieskum Občianskeho združenia TOP CENTRUM PODNIKATELIEK

Marec 2021

O prieskume

Prieskum sa uskutočnil formou online dotazníka, ktorý obsahoval 20 otázok zameraných na zhodnotenie dopadu pandémie na podnikanie žien v roku 2020 a ich očakávania pre rok 2021.

Dotazník bol anonymný. Úvodná časť dotazníka zisťovala informácie týkajúce sa predmetu podnikania, regiónu pôsobenia, dátumu začiatku podnikania, zamestnávania pracovníkov a vykonávania inej príjmovej činnosti popri podnikaní. Výsledky prieskumu je možné detailne analyzovať aj podľa týchto kritérií.

Prieskum nebol určený výhradne pre členky Občianskeho združenia Top centrum podnikateliek (TCP), ale zúčastniť sa ho mohla každá podnikateľka, ktorá mala záujem sa vyjadriť.

Do prieskumu sa v období február – marec 2021 zapojilo 54 podnikateliek.

O Top centre podnikateliek

**Občianske združenie
Top Centrum
podnikateliek
združuje podnikateľky
a top manažérky,
ktorým záleží na
postavení žien v našej
spoločnosti.**

TCP je združenie, ktoré má za cieľ spájať, inšpirovať a podporovať podnikateľky v ich podnikaní.

Vytvárame profesionálnu platformu pre podporu a propagáciu ženského podnikania na Slovensku a posilnenie postavenia žien v spoločnosti. V TCP sa snažíme prezentovať ženské podnikanie, úspešné príbehy, ako aj benefity, ktoré vytvára pre celú spoločnosť.

Poslanie združenia naplňame aktivitami v troch kľúčových oblastiach:

- **Networking a spolupráca** - vytvárame priestor pre podnikateľky, ktoré hľadajú nové kontakty, podporu, priestor na realizáciu vlastných nápadov.
- **Vzdelávanie a osobný rozvoj** - pripravujeme podujatia, ktoré reagujú na aktuálne potreby členskej komunity, prinášajú nové informácie a vytvárajú platformu na zdieľanie skúseností.
- **Medzinárodná spolupráca** - spolupracujeme s medzinárodnými organizáciami podobného zamerania a zastupujeme záujmy slovenských podnikateliek.

Hlavné závery prieskumu medzi podnikateľkami

- Do prieskumu sa zapojilo 54 podnikateliek, z ktorých väčšina (59 %) podniká dlhšie ako 10 rokov; podnikanie robí na celonárodnej úrovni (50 %); popri podnikaní nemá iný zdroj príjmu (59 %) a predmetom ich podnikania sú najčastejšie konzultácie a poradenstvo, služby, činnosti v cestovnom ruchu a maloobchod.
- Zmeny, ktoré v našej spoločnosti nastali v roku 2020 v dôsledku globálnej pandémie ochorenia COVID-19, ovplyvnili 70 % podnikateliek zapojených do prieskumu. Pre takmer 66 % podnikateliek pandémia znamenala pozastavenie alebo spomalenie podnikateľskej činnosti.
- Z pohľadu príjmov môžeme konštatovať, že pandémia podnikanie žien na Slovensku zasiahla negatívne, pre viac ako 66 % priniesla v roku 2020 pokles príjmov. Takmer jedna tretina podnikateliek, ktorej sa príjmy nezmenili, podniká celonárodne.
- Finančnú podporu od štátu čerpalo viac ako 35 % podnikateliek, ďalších 7 % bolo nútených si pomôcť aj bankovým úverom.
- Za tri najväčšie výzvy, ktoré museli podnikateľky v roku 2020 prekonávať, označili neistotu, izoláciu a nútenú zmenu biznis modelu.
- Za najväčšie lekcie roku 2020 podnikateľky pomenovali kreativitu a flexibilitu; poznanie, že spoliehať sa treba v prvom rade na seba a potrebu pokory.
- Podnikateľkám by najviac pomohlo otvorenie škôl. Táto odpoveď sa vyskytla v takmer jednej tretine odpovedí.
- Očakávania podnikateliek pre rok 2021 sú optimistické, pretože len 11 % podnikateliek predpokladá, že ich príjmy budú klesať; 30 % si myslí, že ich príjmy sa stabilizujú a až 59 % verí, že ich príjmy v roku 2021 budú rásť.
- Plány podnikateliek na rok 2021 zahŕňajú najmä také výzvy, ako napríklad zvýšenie obratu, upevnenie podnikateľských vzťahov, využívanie príležitostí a rozšírenie podnikania v online priestore. Pomerne často sa ale objavila aj odpoveď „neskrachovať“.

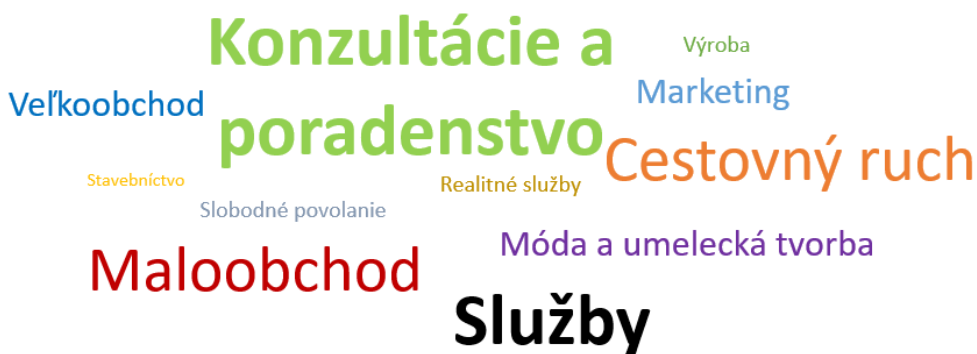
Kompletná správa

Popis podnikateľiek, ktoré sa do prieskumu zapojili

Do prieskumu sa zapojilo **54** podnikateľiek, z ktorých **67 %** je členkami občianskeho združenia TCP.

Predmet podnikateľskej činnosti

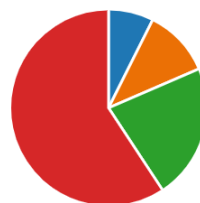
Podnikateľky, ktoré sa do prieskumu zapojili, sa venujú nasledovným činnostiam.

Dĺžka podnikania

Až 59 % podniká dlhšie ako 10 rokov a viac ako 81,5 % podniká viac ako päť rokov.

● menej ako 1 rok	4
● do 5 rokov	6
● 5 -10 rokov	12
● 10 a viac rokov	32

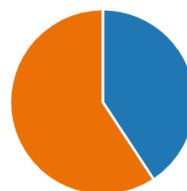

Dĺžka podnikania v rokoch, N=54.

Podnikanie a iný zdroj príjmu

59 % podnikateľiek sa vyjadrilo, že popri podnikaní nemá iný zdroj príjmu.

● áno	22
● nie	32

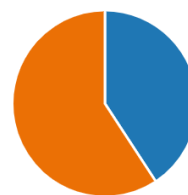

Iný zdroj príjmu popri podnikaní, N=54.

Podnikanie a iný zdroj príjmu

Až 59 % podnikateľiek sa vyjadrilo, že popri podnikaní nemá iný zdroj príjmu.

áno	22
nie	32

Iný zdroj príjmu popri podnikaní, N=54.

Zamestnanci

Z pohľadu zamestnávania pracovníkov je analyzovaná skupina vzáčne rozdelená na presné polovice.

áno	27
nie	27

Rozdelenie podnikateľiek podľa toho, či majú zamestnancov, N=54.

Regionálne zastúpenie

Podnikateľky, ktoré sa do prieskumu zapojili, svoju činnosť vykonávajú najmä celonárodne (50 %).

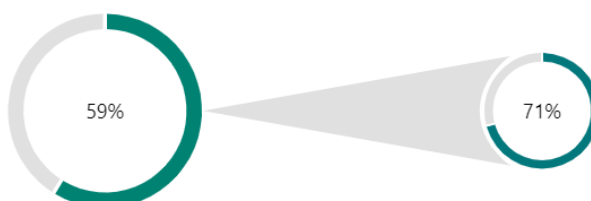
západné Slovensko	5
stredné Slovensko	17
východné Slovensko	0
celonárodne	27
medzinárodne	5

Rozdelenie podnikateľiek podľa vykonávania ich činnosti, N=54.

Zo skupiny podnikateľiek, ktoré nemajú okrem podnikania iný zdroj príjmu, je až 71 % podnikateľiek členkami občianskeho združenia TCP.

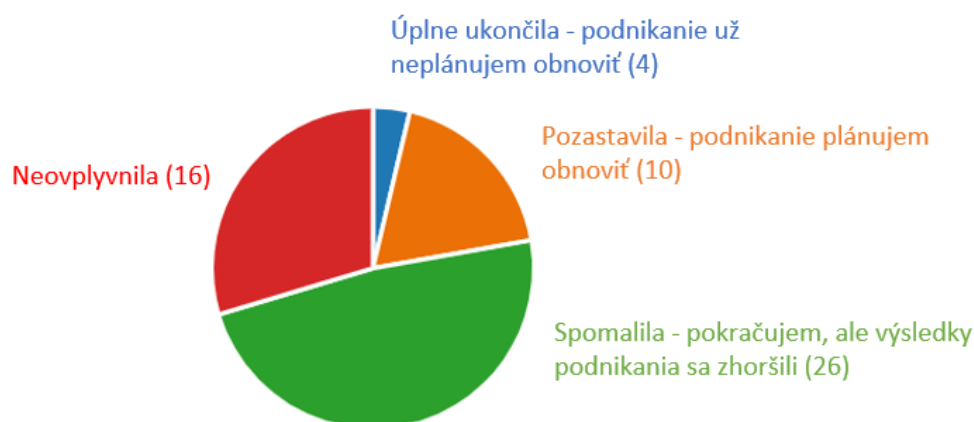

Kompletná správa

Dopad pandémie na podnikanie žien v roku 2020

Dopad pandémie na podnikanie žien

Zmeny, ktoré v našej spoločnosti nastali v roku 2020 v dôsledku globálnej pandémie ochorenia COVID-19, ovplyvnili 70 % podnikateliek zapojených do prieskumu. V prípade 4 % podnikateliek pandémia ukončila ich podnikanie a toto už neplánujú neskôr obnoviť. Pre takmer 66 % podnikateliek pandémia znamenala pozastavenie alebo spomalenie podnikateľskej činnosti.

Z pohľadu príjmov môžeme konštatovať, že pandémia podnikanie žien na Slovensku zasiahla negatívne, pre viac ako 66 % priniesla v roku 2020 pokles príjmov.

Takmer jedna tretina podnikateliek, ktorej sa príjmy nezmenili, podniká celonárodne.

Kompletná správa

Finančná podpora od štátu

Finančnú podporu od štátu v roku 2020 čerpalo viac ako 35 % podnikateliek. Ďalších 7 % podnikateliek bolo nútených pomôcť si bankovým úverom.

Prepojenie čerpania podpory s dĺžkou podnikania a súbehom viacerých príjmov

Zároveň na základe ďalšej analýzy môžeme konštatovať, že až 91 % podnikateliek, ktoré podnikajú viac ako 10 rokov uviedli, že si v roku 2020 nemuseli pomôcť bankovým úverom. V skupine podnikateliek, ktorá má okrem podnikania aj iný zdroj príjmu, až 96 % uviedlo, že si nemuselo pomôcť bankovým úverom a 87 % sa neuchádzalo o inú finančnú podporu od štátu.

● áno	19
● nie	35

Poberanie finančnej podpory od štátu, N=54.

● áno	4
● nie	50

Čerpanie bankového úveru, N=54.

Podnikateľky uviedli, že štát o podporu nežiadali aj z nasledujúcich dôvodov:
„pokles tržieb v porovnaní s predchádzajúcim rokom nebol viac ako 40%“
„pokles nebol taký, aby sa na mňa pomoc vzťahovala“
„nesplňam podmienky podpory od štátu“
„prešla som na online podnikanie, nesplňam podmienky na pomoc“

Kompletná správa

Zhodnotenie roka 2020

V rámci prieskumu sa podnikateľky vyjadrili aj k tomu, čo bolo v uplynulom roku 2020 najťažšie. Za tri najväčšie výzvy označili oblasti:

NEISTOTA

- nejednoznačnosť pokynov a chaotické informácie vlády, ktoré ovplyvňovali fungovanie firmy
- zlyhanie pomoci a komunikácie od štátu
- zmrazené rozpočty klientov
- interná komunikácia so zamestnancami, neistota, či budú pracovníci zdraví

IZOLÁCIA

- zníženie mobility, chýbajúce sociálne stretávanie, strata osobného kontaktu s klientmi, strata/pokles počtu klientov

ZMENA BIZNIS MODELU

- potreba ísť do online priestoru, naučiť sa nové technické nastavenia a presun celého podnikania na online platformy, reorganizácia vzťahov s klientmi

Každá kríza prináša aj príležitosti a ponaučenia. Medzi tie, ktoré sa najčastejšie objavovali v odpovediach podnikateľiek, patria:

KREATIVITA A FLEXIBILITA

- dlhodobo podnikateľ sa dá iba tak, že sa budeme aktívne prispôbovať meniacej sa realite a hľadať kreatívne riešenia

POZNANIE, ŽE SPOLIEHAŤ SA TREBA V PRVOM RADE NA SEBA

- viac veriť v svoje schopnosti, byť trpezlivá a ostať pokojná
- poznanie, že na štát sa v žiadnom prípade nedá spoľahnúť

POKORA

- uskromniť sa a vážiť si mnohé veci, partnerské vzťahy
- zamerať sa na seba, svoje potreby a robiť len to čo ma napína
- poznanie, že nič nie je samozrejmosť

Kompletná správa

Čo by podnikateľkám najviac pomohlo a čo očakávajú v roku 2021?

Otvorenie škôl

Výrazne väčšia podpora štátu pre malých podnikateľov, ako aj väčšie lobovanie za slovenských podnikateľov zo strany podnikateľských klubov, zväzov, koordinácia aktivít - nie roztrieštenosť.

Reálna pomoc od štátu, nielen finančná, ale hlavne vytvorenie takých podmienok, ktoré vám umožnia živiť sa a užiť si aj svojich zamestnancov.

Jasné pravidlá, ktoré sú stanovené vopred.

Vyššie príspevky od štátu v čase zákazu podnikania, neskôr efektívnejšia podpora cestovného ruchu, propagácia doma a v zahraničí.

Odvaha posunúť sa do online sveta.

Aby som bola zručnejšia v IT.

Skúsenosti v online marketingu.

Zamestnanie s pravidelným príjmom, popri ktorom je možné zas naštartovať podnikanie.

Zachovať si chladnú hlavu.

Ustálenie situácie a návrat klientov.

Rozbeh ekonomiky

Stretávať sa aj naživo s podnikateľmi.

Promptné fungovanie zahraničných dodávateľov.

Rok 2020 bol z pohľadu podnikateliek náročný a mal zásadný vplyv aj na očakávania podnikateliek od roku 2021. Môžeme konštatovať, že očakávania podnikateliek sú optimistické, pretože len 11 % podnikateliek predpokladá, že ich príjmy budú klesať; 30 % si myslí, že ich príjmy sa stabilizujú a až 59 % verí, že ich príjmy v roku 2021 porastú.

Top Centrum Podnikateliek
občianske združenie

Správu alebo jej časti je možné kopírovať, šíriť a publikovať len s uvedením zdroja – autora analýzy.

Zdroj: Občianske združenie Top centrum podnikateliek.

www.tcpsk.com